

(2½ Hours)

[Total Marks: 75]

Note- a- All Questions are compulsory.
b- Internal choices are provided.

- 1) A) Regional language newspapers have acquired greater readership and influence than English news papers in the last twenty years.
Comment. 15
- OR**
- B) Analyze the difference between any one English daily and any one regional language daily based on parameters like style of reporting, selection of stories and impact on readers. 15
- 2) a-1- Examine the evolution of Hindi press post independence and discuss how it influenced national politics over the last two decades. 8
- b-1 Discuss the role of Malayalam newspapers in making Kerala a progressive and developed state. 7
- OR**
- 2) a-2-Examine the role played by Bengali newspapers in bringing about national consciousness to spark the freedom struggle. 8
- b-2-Write a note on Anand Bazar Patrika as prominent Bengali newspaper today. 7
- 3) a-1 Examine the contribution of Kesari as a periodical and Lokmanya Tilak as an editor in India's freedom struggle. 8
- b-1- Trace the contribution of Marathi press to the Samyukta Maharashtra movement. 7
- OR**
- 3) a-2- Discuss the reasons for the decline of Urdu journalism in India. 8
- b-2-Write a note on Eenadu and its role in development of Telugu journalism. 7

TURN OVER

- 4) A) Discuss and debate whether regional journalism contributes to national integration or promotes regional tendencies by giving relevant examples. 15

OR

- B) 'Regional Newspapers have contributed immensely to social reforms and change in India'. Explain the statement with reference to newspapers in Bengal, Maharashtra and Tamilnadu. 15

- 5) Write short notes on any three of the following- 15
- a) S. Sadanand.
  - b) Mathrubhumi
  - c) Dainik Jagran
  - d) Lokmat
  - e) Regional Television Channels.

TURN OVER

3

(मराठी रूपांतर)

(२½ तास)

(एकूण गुण: ७५)

टीप- अ-सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

ब-अंतर्गत पर्याय प्रदान केले जातात.

प्र. १ अ) गेल्या काही वर्षांत इंग्रजी भाषेतील वृत्तपत्रांच्या तुलनेत प्रादेशिक भाषिक वृत्तपत्राचा प्रभाव आणि वाचकवर्ग वाढला आहे. चर्चा करा. (१५)

किंवा

प्र. १ ब) कोणत्याही प्रादेशिक भाषिक वृत्तपत्र व इंग्रजी वृत्तपत्र यांची बातमी निवड, वार्ताकनाची शैली व वाचकांवरील प्रभाव या निकषावर तुलना करा. (१५)

प्र. २ अ) स्वातंत्र्योत्तर काळातील हिंदी पत्रकारितेचा उदय परिक्षण करा. गेली दोन दशके हिंदी पत्रकारितेने राष्ट्रीय राजकारणावर कसा प्रभाव टाकला आहे, चर्चा करा. (०८)

प्र. २ ब) केरळला प्रगतिशील आणि विकसित राज्य बनविण्यासाठी मल्याळम वृत्तपत्रांची भूमिका विचारात घ्या. (०७)

किंवा

प्र. २ क) स्वातंत्र्य चळवळीला चालना देण्यासाठी बंगाली वृत्तपत्रांनी महत्त्वाची भूमिका बजावली.

प्र. २ ड) आनंद बाजार पत्रिका आज सर्वोत्तम बंगाली वृत्तपत्र म्हणून प्रचलित आहे. चर्चा करा. (०७)

प्र. ३ अ) केसरी नियतकालिक आणि संपादक लोकमान्य टिळक यांचे भारताच्या स्वातंत्र्य चळवळीतील महत्त्वाचे योगदान स्पष्ट करा. (०८)

प्र. ३ ब) संयुक्त महाराष्ट्र आंदोलनाच्या काळातील मराठी माध्यमांची भूमिका स्पष्ट. (०७)

किंवा

प्र. ३ क) भारतात उर्दू पत्रकारिता घटण्याचे कारण कोणते यावर चर्चा करा. (०८)

प्र. ३ ड) इनाडूवर टीप लिहा. तसेच तेलगु पत्रकारितेच्या विकासातील इनाडूची भूमिका लिहा. (०७)

प्र. ४ अ) प्रादेशिक पत्रकारिता प्रादेशिक प्रवृत्तींना प्रोत्साहन देऊन राष्ट्रीय एकत्रीकरण साठी योगदान देते, चर्चा करा. (१५)

किंवा

TURN OVER

प्र. ४ ब) भारतातील सामाजिक सुधारणांबाबत प्रादेशिक वृत्तपत्रांनी महत्त्वाची भूमिका बजावली., बंगाल, महाराष्ट्र आणि तमिळनाडूमधील वर्तमानपत्रांच्या संदर्भ घेऊन वरील विधान स्पष्ट करा . (१५)

प्र. ५ टिप लिहा (कोणत्याही ३)

(१५)

- १) एस. सदानंद
- २) माथ्रुभूमी
- ३) दैनिक जागरण
- ४) लोकमत
- ५) प्रादेशिक वृत्तवाहिन्या